

V Bruseli 13. júla 2022
(OR. en)

11329/22
ADD 1

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	12. júla 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 342 final - ANNEX
Predmet:	PRÍLOHA k odporúčaniu na rozhodnutie Rady, ktorým povoľuje začať rokovania v mene Európskej únie o medzinárodnej dohode o znečistení plastmi

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 342 final - ANNEX.

Príloha: COM(2022) 342 final - ANNEX

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 7. 2022
COM(2022) 342 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

odporúčaniu na rozhodnutie Rady,

**ktorým povoľuje začať rokovania v mene Európskej únie o medzinárodnej dohode
o znečistení plastmi**

PRÍLOHA

SMERNICE NA ROKOVANIA O MEDZINÁRODNEJ DOHODE O ZNEČISTENÍ PLASTMI

1. V rámci medzivládneho procesu stanoveného v rezolúcii 5/14, prijatej na piatom zasadnutí Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA), ktoré poskytuje globálne inkluzívne rokovacie fórum, sa Komisia zameria na rokovanie o medzinárodnej dohode o znečistení plastmi¹ (ďalej len „dohoda o plastoch“).
2. Komisia sa v mene Európskej únie vynasnaží dosiahnuť komplexný výsledok rokovaní, ktorý bude zahŕňať ciele a zásady uvedené ďalej.
3. V dohode o plastoch sa pre jej zmluvné strany stanovia právne záväzné a nezáväzné prístupy k zníženiu znečistenia plastmi a zvýši sa celková udržateľnosť a obehovosť plastov z hľadiska ich životného cyklu. Presný rozsah pôsobnosti plánovanej medzinárodnej dohody zatiaľ nie je známy, ale v rámci mandátu medzivládneho rokovacieho výboru sa zdôrazňuje, že by mala zahŕňať opatrenia počas celého životného cyklu plastov vrátane dizajnu výrobku, výroby, spotreby a nakladania s odpadom, a to aj výroby druhotných surovín.
4. Záväzky by mali byť ohrozené, a to aj v preambule dohody o plastoch, súborom všeobecných cieľov a zásad a v prípade potreby cieľov na posilnenie udržateľnej a obehovej výroby a spotreby plastového odpadu a nakladania s ním v záujme ochrany, obnovy a podpory udržateľného využívania suchozemských a morských ekosystémov, zachovania a udržateľného využívania oceánov, morí a morských zdrojov pre udržateľný rozvoj, zníženia emisií skleníkových plynov súvisiacich s plastmi, ako aj zaistenia udržateľnej spotreby a spôsobov výroby vrátane udržateľných úrovní výroby a spotreby plastov a prípadného zákazu alebo postupného vyradovania materiálov a výrobkov. Zásady by mali zahŕňať:
 - uznanie dizajnu v prípade obehovosti a udržateľnosti ako základu pre predchádzanie vzniku odpadu a zaistenie plastových výrobkov s dlhou/dlhšou životnosťou, ktoré sa dajú ľahko opätovne použiť a/alebo recyklovať s veľkou kvalitou (napríklad podpora začlenenia recyklovaných plastov do nových výrobkov),
 - zameranie na plasty, na ktoré pripadá väčšina vzniknutého odpadu a znečistenia (vrátane znečistenia morí) a ktoré by sa prípadne mohli nahradiť udržateľnejšími výrobkami s dlhšou životnosťou, výrobkami s nižším vplyvom na životné prostredie alebo inými materiálmi (pri ktorých sú vplyvy životného cyklu nižšie),
 - elimináciu zlúčenín a prísad do plastov, ktoré ohrozujú ich udržateľnosť a obehovosť, a to vrátane oxo-degradovateľných plastov a nebezpečných prísad (napr. olovo a látky na báze kadmia, spomaľovače horenia, ftaláty, polyfluórované a perfluórované alkylované látky),
 - osobitnú pozornosť venovanú účinkom mikroplastov, ktoré sú priamo vypúšťané v podobe, ktorá je pre organizmy biologicky dostupná, a po

¹ Toto označenie znamená dohodu v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve a nemá vplyv na názov, ktorý si signatári dohody v konečnom dôsledku zvolia, napr. dohovor, zmluva alebo dohoda.

vypustení do životného prostredia sa nedajú odstrániť, a potrebe eliminovať zámerné používanie mikroplastov v rôznych výrobkoch, v prípade ktorých sú dostupné alternatívy, a riešiť neúmyselné uvoľňovanie mikroplastov,

- uznanie potreby zabezpečiť riadne obehové hospodárstvo a celkové environmentálne prínosy plastov na biologickej báze a biologicky rozložiteľných plastov, aj keď predstavujú len malý percentuálny podiel plastov na globálnom trhu,
- kľúčový význam triedeného zberu plastového odpadu ako spôsobu na zabezpečenie životaschopnosti nakladania s odpadmi environmentálne vhodným spôsobom vrátane recyklácie a zlepšenie celkového nakladania s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva,
- uznanie, že spoločnosť (prostredníctvom daňovníkov) a životné prostredie by nemali znášať externé náklady na nakladanie s plastovým odpadom, zber odpadu a znečistenie a že by sa mali uplatňovať systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov s cieľom zaistiť, aby tieto náklady znášali subjekty, ktoré umiestňujú plasty alebo výrobky obsahujúce plasty na trh,
- uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva, ktorej najvyššia priorita je dlhšie používanie a opätovné používanie odpadu a predchádzanie jeho vzniku, s osobitným dôrazom na opatrenia na zníženie odpadu v prípade kľúčových výrobkov a na boj proti odpadu, a to aj v morskom prostredí,
- dohodu, že pri preprave plastového odpadu by sa malo od podnikov vyžadovať, aby krajina určenia/zariadenie boli schopné nakladať s odpadom, spracovať a recyklovať ho podľa prísnych noriem a v prípade potreby s ohľadom na Bazilejský dohovor.

Pri plánovaní by sa malo prihliadať na tieto ciele: i) právo na čisté a zdravé životné prostredie uznané Radou OSN pre ľudské práva; ii) medzinárodná solidarita; iii) včasné poskytovanie údajov, ukazovateľov, posúdení a informácií o výrobkoch a materiáloch; iv) adekvátne a jednoduché národné/regionálne a globálne monitorovanie, podávanie správ a overovanie; v) uľahčovanie výskumu, hodnotení a vedomostí a umožňovanie verejnosti využívať overené a včasné informácie a rozumieť im a vi) potreba riešiť úzke prepojenia medzi zdravím ľudí, zvierat a životným prostredím. Pri práci by sa mala dodržiavať zásada spravodlivého zaobchádzania, a to aj prostredníctvom prístupov zohľadňujúcich zdravotné postihnutie a rodovo responzívnych prístupov.

5. Dohoda o plastoch by mala obsahovať aj ustanovenia, ktoré stanovujú:

- inštitucionálny rámec,
- pravidlá pre budúcu tvorbu pravidiel,
- monitorovanie, sprístupnenie údajov verejnosti, mechanizmy dodržiavania pravidiel a zodpovednosti vo všetkých fázach životného cyklu: i) suroviny na výrobu plastov; ii) spracovanie plastov a plastových výrobkov vrátane dizajnu; iii) spotreba/používanie plastových výrobkov; iv) nakladanie s odpadom, plastový odpad a znečistenie mikroplastami,
- povinnosti a zodpovednosť krajiny, ako aj „celovládny prístup“/medziodvetvové prístupy, ktoré vedú k lepšej mobilizácii všetkých právomocí a zdrojov, ako aj ku koherentnosti pri predchádzaní vzniku znečistenia plastmi, znižovanie vzniku plastového odpadu a prechod

k udržateľnej spotrebe a výrobe a reakcia na globálnej, regionálnej, národnej a komunitnej/miestnej úrovni a

- finančná podpora, technická pomoc a budovanie kapacít zamerané na:
 - účinné vykonávanie dohody o plastoch a súvisiacich záväzkov a
 - zlepšenie národných a regionálnych mechanizmov na prevenciu a monitorovanie znečistenia plastmi, údaje a ukazovatele týkajúce sa znečistenia plastmi, podávanie správ o znečistení plastmi a jeho overovanie, pripravenosť a reakciu na znečistenie plastmi (vrátane medziagentúrnych a medziodvetvových koordinačných mechanizmov),
 - pravidlá spracovania plastového odpadu prostredníctvom vykonávania opatrení, ako sú systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov, a prenesenie bremena na znečisťovateľov, a nielen na verejné subjekty alebo finančné inštitúcie,

ktoré sú neoddeliteľne spojené s uvedenými kategóriami ustanovení alebo s účinnosťou dohody o plastoch s ohľadom na jej všeobecné ciele a zásady.

6. Dohoda o plastoch by sa mala zamerať na stanovenie vecných ustanovení a záväzkov najmä v uvedených kľúčových oblastiach a zároveň by mala načrtnúť smer budúcich rokovaní, a to aj prostredníctvom príloh a/alebo protokolov. Právne záväzné ustanovenia môžu byť doplnené nezáväznými ustanoveniami (ako sú usmernenia, normy a vyhlásenia).
7. Všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov a organizáciám regionálnej (hospodárskej) integrácie, ktorým ich členské štáty postúpili právomoci v záležitostiach týkajúcich sa ustanovení dohody, by sa malo umožniť, aby sa stali zmluvnými stranami dohody o plastoch alebo akéhokoľvek z jej protokolov. Komisia by mala zabezpečiť, aby budúca dohoda o plastoch obsahovala primerané ustanovenia, ktoré nadväzujú na ustanovenia nedávnych mnohostranných environmentálnych dohôd a ktoré umožnia Únii, aby sa stala jej zmluvnou stranou. Mali by sa stanoviť aj osobitné opatrenia na spoluprácu s príslušnými medzinárodnými organizáciami a mimovládnyimi zainteresovanými stranami.
8. Mali by sa zväziť aj prechodné obdobia na vykonávanie a súvisiacu podporu vykonávania s osobitným dôrazom na potreby krajín s nízkymi a nižšími strednými príjmami.
9. Komisia bude zastupovať Úniu v medzivládnom rokovanom výbore zodpovednom za vypracovanie dohody o plastoch, ako sa uvádza v rezolúcii 5/14 Environmentálneho zhromaždenia OSN, a v ktoromkoľvek prípravnom alebo súvisiacom orgáne.
10. Komisia by sa mala usilovať zabezpečiť, aby bola dohoda o plastoch v súlade s príslušnými právnymi predpismi a politikami Únie, ako aj so záväzkami Únie vyplývajúcimi z iných príslušných mnohostranných dohôd.
11. Komisia by mala viesť rokovania v súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi Únie.